

Zgodnie z najnowszym orzecnictwem Sadu Najwyższego przyjmuje się, że czynności zmierzające do powierzenia stanowiska dyrektora szkoły, mają charakter czynności z zakresu prawa pracy,

a kandydat na stanowisko dyrektora szkoły wyłoniony w drodze konkursu ma roszczenie o nawiązanie stosunku pracy na tym stanowisku – uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2011 r., I PK 267/10 (LexPolonica nr 2619052).

Akceptując wskazane poglądy należy, jednak dokonać rozróżniania sytuacji, w której powierza się stanowisko dyrektora nauczycielowi (art. 36 ust. 1 ustawy o systemie oświaty), od takiej w której osobę nie będącą nauczycielem powołuje się na stanowisko dyrektora szkoły (art. 36 ust. 2 ustawy). Z porównania ust 1 i 2 art. 36 ustawy o systemie oświaty można wysunąć wniosek, że kandydat na stanowisko dyrektora szkoły, o którym mowa w ust. 1 powinien nie tylko legitymować się określonym stopniem awansu zawodowego – nauczyciela mianowanego lub dyplomowanego, lecz musi w ogóle być nauczycielem. Bycie nauczycielem w świetle art. 5b ustawy o systemie oświaty jest równoznaczne z zatrudnieniem na podstawie ustawy – Karta Nauczyciela, która w art. 10 określa tylko dwie możliwe podstawy zatrudnienia nauczycieli: umowę o pracę lub mianowanie. Nie uczyniono żadnych wyjątków w stosunku do nauczycieli pełniących funkcje kierownicze w szkole. O ile powołanie na stanowisko, jest podstawą nawiązania stosunku pracy na tym stanowisku z osobą nie będącą nauczycielem (rodzą się jednak wątpliwości, czy z użycia przez ustawodawcę czasownika „powoływać” płynie wniosek, że osobę nie będącą nauczycielem zatrudnia się na stanowisku dyrektora na podstawie powołania, skoro art. 5d ustawy o systemie oświaty stanowi, że dyrektor nie będący nauczycielem ma status pracownika samorządowego, a ustawa z dnia 21 listopada 2008 r., o pracownikach samorządowych, zawiera wyczerpujący katalog stanowisk obsadzonych w drodze powołania i nie należy do nich stanowisko dyrektora szkoły), o tyle powierzenie stanowiska nie jest aktem nawiązania stosunku pracy na stanowisku dyrektora szkoły, niezależnie od tego, czy stanowisko to powierza się nauczycielowi zatrudnionemu w danej szkole, czy też nauczycielowi nie pozostającemu uprzednio w stosunku pracy z tą szkołą. Stanowisko dyrektora powierza się bowiem nauczycielowi, czyli jak wskazano wyżej osobie zatrudnionej w takim charakterze na podstawie przepisów Karty Nauczyciela. Jeżeli zatem konkurs na dyrektora szkoły wygra osoba posiadająca kwalifikacje nauczycielskie, uprzednio nie zatrudniona w tej szkole, to do nawiązania z nią stosunku pracy dochodzi na podstawie właściwych przepisów Karty Nauczyciela – art. 10, z tym że treść tego stosunku pracy należy oceniać z uwzględnieniem okoliczności powierzenia stanowiska dyrektora szkoły.

Powierzenie stanowiska dyrektora szkoły nauczycielowi zatrudnionemu dotychczas w szkole jest tylko okresową zmianą dotychczasowych warunków zatrudnienia, zaś w odniesieniu do osoby nie pozostającej w stosunku pracy z daną szkołą, powierzenie stanowiska dyrektora musi być poprzedzone nawiązaniem nauczycielskiego stosunku pracy, jednakże przy uwzględnieniu, że taka potrzeba wynika z powierzenia nauczycielowi stanowiska na czas określony.

W ocenie Sądu Najwyższego, z powyższego wynika, że przy ocenie podstawy prawnej nawiązania stosunku pracy z nauczycielem nie pozostającym uprzednio w stosunku pracy z tą szkołą, w której powierzono mu stanowisko dyrektora, należy uwzględnić to, że zatrudnienie go na stanowisku nauczycielskim nie jest wynikiem tego rodzaju potrzeby szkoły, lecz konsekwencją powierzenia mu stanowiska dyrektora szkoły, wymuszająca odpowiednie zmiany organizacji nauczania w tej placówce. W takiej zaś sytuacji niewątpliwie jest istnienie potrzeby wynikającej z organizacji nauczania, umożliwiającej zatrudnienie nauczyciela na podstawie umowy o pracę na czas określony.